ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
ЛЬВІВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

КАФЕДРА ІСТОРІЇ ДЕРЖАВИ, ПРАВА ТА ПОЛІТИКО-ПРАВОВИХ УЧЕНЬ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан юридичного факультету

д.ю.н., проф. Бурдін В.М. _____

«___»_____ 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ВІЛЬНОГО ВИБОРУ СТУДЕНТА (ЗДОБУВАЧА)

ҐЕНЕЗА СУЧАСНИХ ПРАВОВИХ КОНЦЕПЦІЙ

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань	**Усі галузі**
Спеціальність	**Усі спеціальності**
Факультет	**Юридичний**
Ступень вищої освіти	**Магістр**
Курс	**1**

Львів – 2026

Робоча програма дисципліни вільного вибору студента (здобувача) «Ґенеза сучасних правових концепцій» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти усіх спеціальностей.

Розробники:
Олійник Ю.В., доктор філософії у галузі ghfdf, доцент кафедри історії держави, права та політико-правових учень;
Бедрій М.М., доцент, кандидат юридичних наук, доцент кафедри історії держави, права та політико-правових учень.

Робочу програму розглянуто на засіданні кафедри історії держави, права та політико-правових учень юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка
Протокол № 1 від «26» серпня 2026 року
Завідувач кафедри історії держави, права та політико-правових учень
_____(проф. Бойко І.Й.)

Схвалено Вченою радою юридичного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка
Протокол № ___ від «____» _____ 2026 року

© Олійник Ю.В. 2026
© Бедрій М.М. 2026
© ЛНУ ім. Івана Франка. 2026

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни……..…4

2. Мета та завдання дисципліни «Ґенеза сучасних правових концепцій»…….....6

3. Компетентності та результати дисципліни «Ґенеза сучасних правових концепцій» у відповідності до матриці освітньої програми……...…….....8

4. Програма дисципліни «Ґенеза сучасних правових концепцій»…….....9

5. Структура навчальної дисципліни «Ґенеза сучасних правових концепцій»…….12

6. Тематика лекційних, практичних, семінарських та лабораторних занять. Самостійна робота (денна форми навчання)……..……..……..14

7. Розподіл балів, які отримують студенти…….....……17

8. Методи навчання……..……..……18

9. Методичне забезпечення…….……..……22

10. Література (рекомендована, додаткова та спеціальна)……..…..23

11. Інформаційні ресурси…….....……27

1. Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Галузь знань, освітньо-кваліфікаційний рівень</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів – 3</td><td>Усі галузі</td><td colspan="2">ДВВС</td></tr>
<tr><td>Модулів – 1</td><td rowspan="4">Усі спеціальності</td><td colspan="2">Рік підготовки:
2026 – 2027 н. р.</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 2</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Загальна кількість годин – 90</td><td>2-й</td><td>2-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td rowspan="11">Тижневих годин:
для денної форми навчання:
2 год.
Аудиторних:
для денної форми навчання – 32 год.
самостійної роботи студента:
для денної форми навчання – 58 год.
для заочної форми навчання - 10 год.
самостійної роботи студента:
для денної форми навчання – 58 год.
для заочної форми навчання - 80 год.</td><td rowspan="11">Ступінь вищої освіти:
магістр</td><td>16 год.</td><td>6</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні</td></tr>
<tr><td>16 год.</td><td>4</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>--</td><td>--</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>58 год.</td><td>80</td></tr>
<tr><td colspan="2" rowspan="5">Вид контролю: модуль – тестові завдання</td></tr>
<tr></tr>
<tr></tr>
<tr></tr>
<tr></tr>
</table>

Примітка.

*Співвідношення кількості аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить:

- денна форма – 32/58
- заочна форма навчання –10/80

*Мова навчання: українська.

2. Мета та завдання дисципліни «Ґенеза сучасних правових концепцій»

Мета дисципліни. Правові системи сучасності засновані на відповідних правових традиціях держав і їхніх об'єднань. При цьому, юридична доктрина відіграє важливу роль у формуванні правової дійсності. Значна частина конструкцій сучасної правової системи була сформована передусім на доктринальному рівні, а згодом втілилася у правове життя. Тому сучасні правові концепції, які відіграють провідне науково-практичне значення, черпають своє походження з правової думки, що під впливом часу апробувалася, кристалізувалася і знайшла відображення у чинних юридичних нормах та інститутах права.

Тож **метою курсу** є формування у здобувачів вищої юридичної освіти здатності аналізувати законодавство та практику його застосування крізь призму наукового базису, вирішувати комплексні завдання політико-правового розвитку держави, здійснювати аналіз і планування правотворчості на доктринальних засадах, оперувати правовими концепціями у практичній площині державотворення і правозастосування, а також покращення розуміння сучасних правових проблем з огляду на їхнє походження і концептуальну основу.

Завданням курсу є оволодіння здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти усіх спеціальностей таких компетентностей:

- здатність застосовувати теоретичні знання та практичні навички щодо розуміння та використання сучасних правових концепцій;
- здатність розвивати та утверджувати ідеали правової держави, верховенства права, народного суверенітету, сталого розвитку тощо;
- здатність критично аналізувати сучасні правові концепції з урахуванням історичного досвіду їхнього становлення та розвитку;
- здатність транслювати до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем з огляду на відповідну концептуально-теоретичну основу;
- здатність порівнювати однотипні правові концепції, виявляти їхні переваги та недоліки, формулювати власні висновки, ідеї, пропозиції;
- здатність виявляти взаємозв'язок між конструкціями правових концепцій і чинними положеннями законодавства, а відтак прогнозувати їхній подальший розвиток.

Результати навчання. Здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти усіх спеціальностей повинні:

Знати:

- понятійно-категоріальний апарат сучасних правових концепцій;
- співвідношення правових концепцій зі суміжними явищами – теоріями, вченнями, ідеями, течіями, школами тощо;
- історичні корені та біографічні передумови сучасних правових концепцій;

- основні етапи еволюції актуальних правових концепцій;
- базові концепції праворозуміння;
- теорії правової держави та верховенства права;
- концепції юридичної особи;
- значення концепції обґрунтованих очікувань для сучасного права;
- концепції юридичної відповідальності;
- концепції народного суверенітету та поділу влади;
- концепції сталого розвитку та соціального діалогу.

Уміти:

- володіти термінологією сучасних правових концепцій;
- виявляти вплив правових концепцій на правових розвиток України;
- використати положення правових концепцій для вирішення актуальних завдань державотворення;
- виявляти проблеми практичної реалізації правової концепції та пропонувати можливості та шляхи їхнього вирішення;
- доносити до суспільства і професійного середовища важливі ідеї та положення сучасних правових концепцій;
- аналізувати й оцінювати правові концепції загалом і їхні положення зокрема;
- втілювати основні положення провідних правових концепцій, право творенні та правозастосуванні.

3. Компетентності та результати дисципліни «Ґенеза сучасних правових концепцій» у відповідності до матриці освітньої програми

Перелік дисциплін вільного вибору формується щороку та є додатком до робочого навчального плану освітніх програм. Такий спосіб формування вибіркової складової освітніх компонент освітніх програм обрано з метою забезпечення гнучкості вибіркової складової без втручання у зміст як освітньої програми, так і навчального плану

4. Програма дисципліни «Ґенеза сучасних правових концепцій»

ТЕМА 1. ВСТУП ДО ҐЕНЕЗИ СУЧАСНИХ ПРАВОВИХ КОНЦЕПЦІЙ.

Завданням цієї теми є доповнити, утвердити та закріпити у здобувачів магістерського рівня юридичної освіти цілісний світогляд правника, як такий, що ґрунтується на розумінні юридичної доктрини, її сучасних правових концепцій, теорій, вчень, наукових шкіл, течій тощо.

Перелік питань: Поняття правової концепції та її місце у юридичній доктрині. Співвідношення правової концепції зі суміжними явищами – теоріями, вченнями тощо. Біографічний чинник у формуванні правової концепції. Інтеграція правової концепції у законодавство та правову дійсність. Концепції праворозуміння як різновид правових концепцій.

ТЕМА 2. КОНЦЕПЦІЇ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ ТА ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА.

Завданням цієї теми є розвиток здатності майбутнього правника творчого осмислення науково-практичного доробку становлення та розвитку правової держави, умінь забезпечення чинності та реалізації принципу верховенства права.

Перелік питань: Формування теорії правової держави та її історичний розвиток. Концепція правової держави Б. Кістяківського. Становлення ідеї верховенства права. Взаємодія та конкуренція теорій правової держави і верховенства права. Втілення теорій правової держави і верховенства права у Конституції та правовій реальності сучасної України.

ТЕМА 3. КОНЦЕПЦІЇ НАРОДНОГО СУВЕРЕНІТЕТУ ТА ПОДІЛУ ВЛАДИ.

Завданням цієї теми є розвиток здатності фахівця у сфері права визнавати і вдосконалювати демократію, її інститути та механізми, дотримуватися засад народного суверенітету в процесах формування і здійснення публічної влади, сприяти ефективній взаємодії різних гілок державної влади з громадянським суспільством.

Перелік питань: Становлення концепції народного суверенітету. Співвідношення народного і державного суверенітету. Народ як єдине джерело влади в Україні. Ґенеза концепції поділу влади. Концепції Дж. Локка та Ш. Л. Монтеск’є. Проблеми взаємодії гілок влади в Україні.

ТЕМА 4. КОНЦЕПЦІЯ СПРАВЕДЛИВОГО СУДУ.

Завданням цієї теми є формування у магістрантів переконань щодо необхідності справедливого судочинства, набуття знань про його базові ідеї, концептуальні засади та практичну реалізацію.

Перелік питань: Ґенеза концепції справедливого суду. Правосуддя, судочинство, справедливість, юстиція: співвідношення понять. Уявлення про справедливий суд в українській правовій думці та звичаєвому праві. Проблема справедливого судочинства в сучасній Україні. Право на справедливий суд у Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р. та практиці Європейського Суду з прав людини.

ТЕМА 5. КОНЦЕПЦІЇ ЮРИДИЧНОЇ ОСОБИ.

Завданням цієї теми є формування у майбутнього юриста здатності аналізувати поняття юридичної особи крізь призму законодавства й актуальних концепцій цього явища, а також виявляти їхнє походження та здійснювати порівняння.

Перелік питань: Становлення та розвиток концепцій юридичної особи. Розуміння юридичної особи у позитивізмі. Концепція фікції. Концепція соціальної реальності. Концепція розмежування власності та управління.

ТЕМА 6. КОНЦЕПЦІЯ ОБҐРУНТОВАНИХ ОЧІКУВАНЬ У ПРАВІ.

Завданням цієї теми є формування у студентів навичок застосування концепції обґрунтованих очікувань у суспільних відносинах, які становлять предмет правового регулювання публічних, приватних і змішаних галузей права.

Перелік питань: Становлення та розвиток концепції обґрунтованих очікувань у юриспруденції. Юридичне значення обґрунтованих, раціональних і правомірних очікувань. Переміщення обґрунтованих очікувань з публічного у приватне право. Обґрунтовані очікування у правовій системі України. Концепція обґрунтованих очікувань у практиці Європейського Суду з прав людини.

ТЕМА 7. КОНЦЕПЦІЇ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ.

Завданням цієї теми є формування у студентів знань про концептуальні засади юридичної відповідальності, їхнє походження та вплив історичного розвитку правової думки на сучасний стан законодавства про юридичну відповідальність.

Перелік питань: Ґенезис концепцій юридичної відповідальності. Юридична відповідальність у теорії державного примусу. Юридична відповідальність у теорії правовідносин. Концепція невідворотності юридичної відповідальності. Концепція економії кримінальної репресії.

ТЕМА 8. КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ТА СОЦІАЛЬНОГО ДІАЛОГУ

Завданням цієї теми є вдосконалення знань про становлення і зміст концепцій сталого розвитку, соціального діалогу та їхній вплив на розвиток екологічного, трудового та інших галузей права.

Перелік питань: Формування концепції сталого розвитку. Концепція сталого розвитку та її складові. Роль права у захисті довкілля та забезпеченні сталого розвитку людства. Становлення концепції соціального діалогу. Вплив концепції соціального діалогу на еволюцію трудового права України.

5. Структура навчальної дисципліни «Ґенеза сучасних правових концепцій»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1												
МОДУЛЬ 1												
Змістовий модуль 1. Ґенеза загальних правових концепцій												
Тема 1. Вступ до ґенези сучасних правових концепцій	10	2	2	-	-	6	4	2	2	-	-	10
Тема 2. Концепції правової держави та верховенства права	12	2	2	-	-	8	-	-	-	-	-	10
Тема 3. Концепції народного суверенітету та поділу влади	12	2	2	-	-	8	2	2	-	-	-	10
Разом за змістовий модуль 1	34	6	6	-	-	22	-	4	2			30
Змістовий модуль 2. Ґенеза окремих правових концепцій												
Тема 4. Концепція справедливого суду	12	2	2	-	-	8	4	2	2	-	-	10
Тема 5. Концепції юридичної особи	12	2	2	-	-	8	-	-	-	-	-	10
Тема 6. Концепція обґрунтованих очікувань у праві	11	2	2	-	-	7	-	-	-	-	-	10
Тема 7. Концепції юридичної відповідальності	11	2	2	-	-	7	-	-	-	-	-	10
Тема 8. Концепції сталого розвитку та соціального діалогу	10	2	2	-	-	6	-	-	-	-	-	10

Разом за змістовий модуль 2	**56**	**10**	**10**	**-**	**-**	**36**	**44**	**2**	**2**	**-**	**-**	**50**
Усього годин	**90**	**16**	**16**	-	-	**58**	**90**	**6**	**4**	-	-	**80**

6. Тематика лекційних, практичних, семінарських та лабораторних занять. Самостійна робота (денна/заочна форми навчання)

Теми лекційних занять

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Вступ до ґенези сучасних правових концепцій	2
2	Тема 2. Концепції правової держави та верховенства права	2
3	Тема 3. Концепції народного суверенітету та поділу влади	2
4	Тема 4. Концепція справедливого суду	2
5	Тема 5. Концепції юридичної особи	2
6	Тема 6. Концепція обґрунтованих очікувань у праві	2
7	Тема 7. Концепції юридичної відповідальності	2
8	Тема 8. Концепції сталого розвитку та соціального діалогу	2
	Всього	16

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Вступ до ґенези сучасних правових концепцій	2
2	Тема 2. Концепції правової держави та верховенства права	-
3	Тема 3. Концепції народного суверенітету та поділу влади	2
4	Тема 4. Концепція справедливого суду	2
5	Тема 5. Концепції юридичної особи	-
6	Тема 6. Концепція обґрунтованих очікувань у праві	-
7	Тема 7. Концепції юридичної відповідальності	-
8	Тема 8. Концепції сталого розвитку та соціального діалогу	-
	Всього	6

Теми практичних занять

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Вступ до ґенези сучасних правових концепцій	2

2	Тема 2. Концепції правової держави та верховенства права	2
3	Тема 3. Концепції народного суверенітету та поділу влади	2
4	Тема 4. Концепція справедливого суду	2
5	Тема 5. Концепції юридичної особи	2
6	Тема 6. Концепція обґрунтованих очікувань у праві	2
7	Тема 7. Концепції юридичної відповідальності	2
8	Тема 8. Концепції сталого розвитку та соціального діалогу	2
	Всього	16

Заочна форма навчання

№ з/п	**Назва теми**	**Кількість годин**
1	Тема 1. Вступ до ґенези сучасних правових концепцій	2
2	Тема 2. Концепції правової держави та верховенства права	-
3	Тема 3. Концепції народного суверенітету та поділу влади	-
4	Тема 4. Концепція справедливого суду	2
5	Тема 5. Концепції юридичної особи	-
6	Тема 6. Концепція обґрунтованих очікувань у праві	-
7	Тема 7. Концепції юридичної відповідальності	-
8	Тема 8. Концепції сталого розвитку та соціального діалогу	-
	Всього	4

Теми семінарських занять

№ з/п	**Назва теми**	**Кількість годин**
НЕПЕРЕДБАЧЕНО		

Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
НЕПЕРЕДБАЧЕНО		

Самостійна робота

Денна форма навчання

№	**Назва теми**	**Кількість**

з/п		годин
1	Тема 1. Вступ до ґенези сучасних правових концепцій	6
2	Тема 2. Концепції правової держави та верховенства права	8
3	Тема 3. Концепції народного суверенітету та поділу влади	8
4	Тема 4. Концепція справедливого суду	8
5	Тема 5. Концепції юридичної особи	8
6	Тема 6. Концепція обґрунтованих очікувань у праві	7
7	Тема 7. Концепції юридичної відповідальності	7
8	Тема 8. Концепції сталого розвитку та соціального діалогу	6
	Всього	**58**

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Вступ до ґенези сучасних правових концепцій	10
2	Тема 2. Концепції правової держави та верховенства права	10
3	Тема 3. Концепції народного суверенітету та поділу влади	10
4	Тема 4. Концепція справедливого суду	10
5	Тема 5. Концепції юридичної особи	10
6	Тема 6. Концепція обґрунтованих очікувань у праві	10
7	Тема 7. Концепції юридичної відповідальності	10
8	Тема 8. Концепції сталого розвитку та соціального діалогу	10
	Всього	**80**

7. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою. Максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів з навчальної дисципліни — Історія розвитку кримінальних покарань: 50 балів − за поточну успішність, 50 – модуль.

Поточний контроль та модуль									**Сума**
	Змістовий модуль 1			**Змістовий модуль 2**					
Види контролю	Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	100
Поточне опитування	50								
Модуль	50								

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка ЄКТС	**Сума балів за всі види навчальної діяльності**	**Оцінка за національною шкалою**
A	90 – 100	відмінно
B	81-89	добре
C	71-80	
D	61-70	задовільно
E	51-60	
FX	21-50	незадовільно з можливістю повторного складання
F	0-20	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

8. Методи навчання

№ з/п	Метод	Пояснення
Словесні методи		
1	Бесіда	Передбачає використання попереднього досвіду студентів з певної галузі знань і на основі цього приведення їх за допомогою діалогу до усвідомлення нових явищ, понять або відтворення вже наявних. З цього погляду виділяють два види бесіди: евристичну й репродуктивну. За місцем у навчальному процесі розрізняють вступну, поточну й підсумкову бесіди
2	Лекція	Метод, за допомогою якого педагог у словесній формі розкриває сутність наукових понять, явищ, процесів, логічно пов´язаних, об´єднаних загальною темою. Лекція використовується, як правило, у вищих навчальних закладах і старших класах загальноосвітньої школи. Важливе місце у навчальному процесі займає
3	Інструктаж	Передбачає розкриття норм поведінки, особливостей використання методів і навчальних засобів, дотримання правил безпеки під час виконання навчальних операцій. Це важливий етап в оволодінні методами самостійної пізнавальної діяльності. Адже важливо, щоб студенти розуміли не лише, що треба робити, а і як це робити.
4	Роботи з книгою	Віднесено до цієї групи дещо умовне. Студенти мають розуміти, що основне джерело отримання наукової інформації — не викладач, а книга. Тому, так важливо навчити студентів методів і засобів самостійної роботи з книгою: читання, переказу, виписування, складання плану,

		рецензування, конспектування, виготовлення таблиць, схем, графіків та ін.
Наочні методи		
5	Демонстрація	Метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у натурі, динаміці
6	Ілюстрація	Метод навчання, за якого предмети і процеси розкриваються через їх символічне зображення (світлини, малюнки, схеми, графіки та ін.)
Наукові методи		
7	Індуктивний метод	Шлях вивчення предметів, явищ від одиничного до загального. У результаті розуміння сутності ознак, властивостей одиничних предметів чи явищ, понять є можливість усвідомити істотні, типові закономірності чи властивості однопорядкових предметів або явищ. Проте, використовуючи індуктивний метод, варто не змушувати студентів завчати велику кількість одиничних понять, а лише ту інформацію, що дасть змогу виділити у споріднених поняттях суттєве, загальне, типове
8	Дедуктивний метод	Базується на вивченні навчального матеріалу від загального до окремого, одиничного. Студенти ознайомлюються із загальною закономірністю, а потім на основі цієї закономірності, правила, закону характеризуються інші явища, предмети. Індуктивний і дедуктивний методи перебувають у діалектичному взаємозв´язку
9	Проблемний виклад	Передбачає створення викладачем проблемної ситуації, допомогу студентам у виділенні та «прийнятті» проблемного завдання, використанні словесних методів (лекції, пояснення) для активізації мисленнєвої діяльності студентів, спрямованої на задоволення пізнавального інтересу шляхом отримання нової інформації

10	Частково-пошуковий метод	Включає студентів у пошук шляхів, прийомів і засобів розв´язання пізнавального завдання. Для забезпечення дієвості цього методу необхідно створити проблемну ситуацію і спонукати студентів до розуміння і «прийняття» пізнавального завдання; керувати ходом пошукової мисленнєвої діяльності студентів з використанням системи логічно вмотивованих запитань; стимулювати і схвалювати пізнавальну діяльність студентів у процесі розв´язання навчальних завдань; аналізувати успіхи і помилки, труднощі
11	Дослідницький метод	Спрямований на включення студентів у самостійне розв´язання пізнавального завдання з використанням необхідного обладнання. Для ефективності цього методу варто дотримуватися низки вимог: створення проблемної ситуації; керівництво студентами при виділенні пізнавального завдання; спонукання студентів до пошуків гіпотези, перевірки її достовірності; надання допомоги у пошуках ефективних методів і резерву знань, необхідних для розв´язання задачі; орієнтація студентів на проведення досліджень і систематизація результатів проведеної роботи; включення студентів у самостійний аналіз перебігу та результатів проведеної роботи
12	Пояснювально-демонстраційний метод	Студенти отримують знання на лекції, з навчальної або методичної літератури, через екранний посібник у «готовому» вигляді. Сприймаючи й осмислюючи факти, оцінки, висновки, студенти діють у рамках репродуктивного (відтворювального) мислення. У ВНЗ цей метод набуває найширшого застосування для передання великого масиву

		інформації
13	Метод проблемного викладання	Використовуючи різноманітні джерела та засоби, педагог, перш ніж викладати матеріал, ставить проблему, формулює пізнавальне завдання, а потім, розкриваючи систему доведень, порівнюючи погляди, різноманітні підходи, показує способи розв´язання поставленого завдання. Студенти стають свідками і співучасниками наукового пошуку. І в минулому, і нині такий підхід широко застосовується

9. Методичне забезпечення

Навчально-методичне забезпечення кредитно-модульної системи організації навчального процесу зі курсу для бакалаврів «Історія розвитку кримінальних покарань», включає:

- державні стандарти освіти;
- робочу програму та нормативну програму;
- плани семінарських (практичних) занять та методичні матеріали до їх проведення;
- методичні матеріали щодо самостійної та індивідуальної роботи студентів;
- завдання для проведення модульного контролю (тестові та електронні варіанти тощо);
- підручники та навчальні посібники.

10. Література (рекомендована, додаткова та спеціальна)

1. Алексєєнко І. Взаємодія гілок влади як чинник розвитку форми правління в сучасній Україні. *Політичний менеджмент.* 2011. № 1. С. 8-16.

2. Андрусяк Т. Біографічний метод у дослідженні української правової думки. *Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні* : Матер. XVII регіон. наук.-практ. конф. 3-4 лютого 2011 р., м. Львів. Львів: Юридичний факультет ЛНУ імені Івана Франка, 2011. С. 45–46.

3. Бедрій М. Державне санкціонування звичаю – перетворення у право? *Вісник Львівського університету. Серія юридична.* 2024. Вип. 79. С. 46–57.

4. Бедрій М. М. Інтеграція правової концепції у законодавство та суспільну дійсність. *Science Rise: Juridical Science.* 2024. 2 (28). С. 4–11.

5. Бедрій М. М. Співвідношення теорії та концепції як елементів юридичної науки. *Аналітично-порівняльне правознавство.* 2025. № 1. С. 892–896.

6. Бедрій М. М., Олійник Ю. В. Ідейно-історичні витоки концепцій правової держави та верховенства права. *Актуальні проблеми держави і права.* 2025. Вип. 106. С. 3–11.

7. Бедрій М. М., Олійник Ю. В. Формування концепцій правової держави «Rechtsstaat» в Німеччині (кінець XVIII–XIX ст.). *Науковий часопис Українського державного університету імені Михайла Драгоманова. Серія 18. Право.* 2025. Вип. 47. С. 19-24.

8. Бедрій М. М. Право і звичай: проблема співвідношення та взаємодії. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право.* 2022. Вип. 72. Част. 1. С. 11–17.

9. Берназюк Я. О. Принцип легітимних очікувань (legitimate expectations): поняття та зміст. *Експерт: парадигми юридичних наук і державного управління.* 2021. №3(15). С. 147-162.

10. Боголюбов В.М. та ін. Стратегія сталого розвитку: Підручник / [В.М.Боголюбов, М.О. Клименко, Мельник Л.Г., О.О. Ракоїд]. За редакцією професора В.М.Боголюбова і. Київ: ВЦ НУБіПУ, 2018. 446 с.

11. Бондарук Т. І. Наукознавчі категорії «школа», «напрям», «концепція», «течія» в юридичній науці. *Часопис Київського університету права*. 2010. № 4. С. 15–20.

12. Верховенство права / П. Ван Дайк та ін. Європейська комісія «За демократію через право» (Венеційська комісія) : доповідь, м. Венеція, 25–26 берез. 2011 р.

13. Войтович Н. Інститут народного представництва в концепції правової держави Богдана Кістяківського. *Evropský politický a právní diskurz*. 2015. Sv. 2, Vyd. 1. С. 188-193.

14. Г. Спіцина, А. Гордеюк. Закордонний досвід розвитку інституту соціального партнерства у сфері трудових відносин. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ.* 2022. №4. С. 168-177.

15. Гоменюк З. П. Концепція правової держави Б. Кістяківського: філософсько-правові виміри: дис. … канд. юрид. наук. Львів, 2017. 216 с.

16. Грищук О. В., Романинець М. Р. До питання генези ідеї відповідальності людини у праві. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична.* 2013. Випуск 1. С. 27-36.

17. Громадська Н. А. Соціальний діалог:[навчальний посібник]. Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. П. Могили, 2012.

18. Гутів Б., Олійник Ю. Політико–правові ідеї Марка Аврелія про права людини, як вагомий внесок в римську правову думку. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право.* 2022. №72. Т. 1. С. 49-54.

19. Гутів Б., Олійник Ю. Політико–правові ідеї Марка Аврелія про права людини, як вагомий внесок в римську правову думку. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право.* 2022. №72. Т. 1. С. 49-54.

20. Єщенко М.Г. Основні поняття й ознаки правової держави. *Юридичний науковий електронний журнал.* 2020. №2. С. 72-74.

21. Зайцева Л. О. Складові концепції сталого розвитку. *Ефективна економіка.* 2019. № 11.

22. Калєніченко, Л. І. Юридична відповідальність: поняття, ознаки. *Держава та регіони. Серія: Право.* 2020. № 1 (67), т. 1. С. 12-17.

23. Кельман М. С. Загальна теорія права : підручник / М. С. Кельман, В. М. Стратонов. Вид. 6-те, доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 742 с.

24. Кисляк Л.Н. Окремі питання реалізації та захисту прав і свобод людини та громадянина в Україні. *Прикарпатський юридичний вісник.* 2013. №1. С. 41-54.

25. Кіріяк О. До питання розвитку доктрини обґрунтованих очікувань. *Вища школа адвокатури НААУ*.

26. Козинець, О. Г., Пророченко В.В. Становлення і розвиток теорії поділу влади в історії світової політико-правової думки. *Підприємництво, господарство і право.* 2020. № 1. С. 165-169.

27. Козинець. О., Хименко. А. Форма держави у вченні Аристотеля. *Актуальні проблеми юридичної науки та практики.* 2021. № 1(6). С. 7–12.

28. Кравчук М. Ідеї правової держави в історико-правовій ретроспективі. *Історико-правовий часопис: журнал.* 2016. № 1 (7). С.41-46.

29. Лебедєва О. В. Правова держава: поняття та принципи. *Альманах права.* 2012 Вип. 3. С. 203-207.

30. Магрело М. Становлення концепції легітимних очікувань у контексті новітніх тенденцій розвитку європейського права. *Knowledge, Education, Law, Management.* 2020. №4 (32). Т. 1. С. 195-202.

31. Марущак Н., Пророченко В. Поділ влади як принцип організації та діяльності державних органів. *Електронне наукове фахове видання «Юридичний науковий електронний журнал».* 2019. №2. С. 31-33.

32. Маслій О. В. Категорія «справедливість» і її рецепція з римського права в норми статутів Великого князівства Литовського. *Філософські та методологічні проблеми права.* 2015. № 1-2. С. 107-117.

33. Маслій О. В. Категорія «справедливість» і її рецепція з римського права в норми статутів Великого князівства Литовського. *Філософські та методологічні проблеми права.* 2015. № 1-2. С. 107-117.

34. Мірило правовладдя / С. Бартоле та ін. Європейська комісія «За демократію через право» (Венеційська комісія) : доповідь, м. Венеція, 11–12 берез. 2016 р.

35. Навчальний посібник для студентів усіх спеціальностей (доповнено) Ред.Струкевич О.К., Конотопенко О.П., Лапшин С.А. Вінниця: Нілан-ЛТД, 2016. 403 с.

36. Олійник Ю. В. Концепція моделі системи стримувань і противаг у політико-правових вченнях Джона Локка. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право.* 2023. №79. С. 89-95.

37. Погребняк С. Принцип верховенства права: деякі теоретичні проблеми. *Вісник Академії правових наук України.* 2006. № 1 (44). С. 26-36.

38. Погребняк С.П. Історичні витоки верховенства права. *Державне будівництво та місцеве самоврядування.* 2008. Вип. 15. С. 3-13.

39. Політична думка XX – початку XXI століть: методологічний і доктринальний підходи : підручник : у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми. Львів: «Новий Світ-2000», 2016. Т. 1. 516 с.

40. Політична думка XX – початку XXI століть: методологічний і доктринальний підходи : підручник : у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми. Львів: «Новий Світ-2000», 2017. Т. 2. 535 с.

41. Про соціальний діалог в Україні : Закон України від 23.12.2010 р. № 2862-VI : станом на 26 груд. 2024 р.

42. Процюк І.В. Поділ та єдність державної влади. *Державне будівництво та місцеве самоврядування.* 2007. Вип. 14. С. 70-76.

43. Рабінович П. М. Основи загальної теорії права та держави. Львів: Край, 2008. 192 с.

44. Роженко О., Ющюс В. Тенденції та стратегія забезпечення сталого розвитку: Литва-Україна. *Економічний вісник університету: Економіка та управління.* 2023. Вип. 57. С. 78-83.

45. Романинець М.Р. Ґенеза ідеї відповідальності в праві: філософсько-правовий вимір: дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.12 – філософія права / Романинець Марта Романівна. Львів: ЛьвДУВС, 2012. 195 с.

46. Салієнко О.О. Теорія поділу державної влади: витоки її зародження. *Електронне наукове фахове видання «Юридичний науковий електронний журнал».* 2021. №6. С. 16-19.

47. Сопільник Р. Історична ґенеза концепції справедливого суду. *Академічні візії.* 2022. № 3. С. 56–62.

48. Сопільник Р. Історична ґенеза концепції справедливого суду. *Академічні візії.* 2022. № 3. С. 56–62.

49. Т. Бінґем «Верховенство права» – *Legalitas. Legalitas | Юридична компанія.*

50. Терзі О. С. Розвиток історії ідеї правової держави. *Наука. Релігія. Суспільство.* 2008. № 1. С. 148-152.

51. Федорів У. Американські концепції парламентаризму. *Вісник Прикарпатського університету. Політологія*. 2015. Вип. 9. С. 94-102.

52. Цуркан-Сайфуліна Ю. В. Філософія права Нового часу та раціоналізація владних засад права. *Jurnalul juridic national: teorie şi practică.* 2016. № 3. С. 55–60.

53. Чабан Н. Історіографія досліджень неупередженості судової влади у забезпеченні прав людини. *Knowledge, Education, Law, Management.* 2018. № 4(24). С. 273-285.

54. Чабан Н. Історіографія досліджень неупередженості судової влади у забезпеченні прав людини. *Knowledge, Education, Law, Management.* 2018. № 4(24). С. 273-285.

55. Шандра Р. С., Бедрій М. М. Правова освіченість здобувачів вищої неюридичної освіти у контексті становлення правової держави в Україні: соціологічно-правовий аспект. Соціологія права. 2021. Вип. 1 (36). С. 47–52.

56. Шандра Р. С., Бедрій М. М. Правові знання в системі вищої освіти неюридичних спеціальностей. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. 2022. Вип. 70. С. 70–76.

57. Щербанюк О. В. Народний суверенітет у теорії політико-правових вчень: історична школа: монографія. Книга І. Київ: Логос, 2013. 182 с.

58. Яновська В., Парфентьєва О. Історичний аналіз формування концептуальних засад сталого розвитку. *Вісник Хмельницького національного університету: Економічні науки.* 2022. № 6. Т. 2. С. 231-238.

11. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Інституту Поглиблених Правничих Студій. Велика Британія. URL: https://ials.sas.ac.uk/library
2. Веб-портал Міністерства освіти і науки України. URL: https://mon.gov.ua/ua
3. Інститут історії України НАН України: офіційний сайт. URL: http://history.org.ua/
4. Львівська національна наукова бібліотека ім. В.Стефаника: офіційний сайт. URL: http://www.lsl.lviv.ua/
5. Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка: офіційний сайт. URL: http://library.lnu.edu.ua/bibl/
6. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: офіційний сайт. URL: http://www.nbuv.gov.ua/
7. Національна бібліотека України ім. Ярослава Мудрого: офіційний сайт. URL:http://nplu.org/
8. Національна історична бібліотека України: офіційний сайт. URL: http://nibu.kiev.ua/
9. Повні тексти юридичних книг (бібліотека Князева). URL: https://www.ebk.net.ua/
10. Українська Вікіпедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Головна_сторінка
11. Юридична бібліотека. URL: http://pravo.biz.ua/
12. Lib.com.ua - амбітний проєкт групи ентузіастів, покликаний створити найбільшу в Україні онлайн-бібліотеку. URL: https://lib.com.ua/uk/